

74 proc. dzieci i młodzieży pozbawionych opieki ze strony rodziny naturalnej trafia do rodzin zastępczych. Większość z nich to rodziny spokrewnione z dzieckiem, a rodziny zawodowe stanowią zaledwie 4,5 proc.

Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki i wsparcia ze strony rodziny naturalnej, realizowana jest w ramach zadań pomocy społecznej m.in. przez całodobowe i dzienne placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej typu: interwencyjnego, rodzinnego lub socjalizacyjnego. Placówki są instytucjonalną formą opieki i do wielu z nich dziecko kierowane jest na pobyt całodobowy na mocy orzeczenia sądowego. Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej.

Od wielu lat można zaobserwować proces powolnego, lecz systematycznego zwiększania udziału rodzin zastępczych w sprawowaniu opieki zastępczej. W 2005 r. w rodzinach zastępczych było umieszczonych ok. 71% dzieci, a w 2011 r. było to 74%.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem oraz zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. Wśród tych ostatnich możemy wyróżnić rodziny wielodzietne, specjalistyczne oraz o charakterze pogotowia rodzinnego. W końcu 2011 r. działało 37,3 tys. rodzin zastępczych. W ciągu ostatnich 10 lat ich liczba zwiększyła się o 0,9 tys.

Większość rodzin zastępczych stanowiły rodziny spokrewnione z dzieckiem – 82,0% ogółu, dalej rodziny niespokrewnione z dzieckiem – 13,5% i zawodowe rodziny zastępcze 4,5%.

W ramach rodzin zawodowych najliczniej reprezentowany był typ rodziny wielodzietnej (54,8%), następnie rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego (31,6%). Rodziny specjalistyczne były stosunkowo nieliczne (13,7%). W porównaniu z 2010 r., liczba zawodowych rodzin specjalistycznych wzrosła o 15,5%, a wielodzietnych o 14,0%. Zdecydowana większość rodzin zastępczych – 25,5 tys. (68,3%) mieszkała w miastach. Mniej niż co trzecia rodzina zastępcza mieszkała na wsi (11,8 tys.).

Często (42,0% przypadków) funkcję rodziny zastępczej pełniła osoba samotna (15,7 tys.). Prawie 78,2% osób sprawujących opiekę miało powyżej 40 lat. Ponad 6% ogółu rodzin zastępczych (głównie spokrewnionych) było prowadzonych przez osoby w wieku powyżej 70 lat, a mniej niż 1% - przez osoby poniżej 21 roku życia. Większość stanowiły osoby w wieku 41-60 lat.

Rodziny zastępcze zapewniły opiekę 54,2 tys. dzieci do 18 roku życia oraz 3,2 tys. dzieci, które ukończyły 18 lat w roku sprawozdawczym, ale pozostały w rodzinie, w większości (ponad 95% przypadków) kontynuując naukę. W porównaniu do 2010 r. liczba dzieci zwiększyła się o 0,4 tys. (wzrost o 1%), podczas gdy w ciągu ostatnich 10 lat zwiększyła się o 6,2 tys. (wzrost o 13%). Wśród dzieci przebywających w 2011 r. w rodzinach zastępczych, najmniej było dzieci najmłodszych, tj. w przedziale wiekowym 0-3 lata (4,7 tys., co stanowiło 8,6% ogółu dzieci w takich rodzinach), a nieco więcej w wieku 4-6 lat (6,4 tys., tj. 11,8%). Największy odsetek stanowiły dzieci w wieku 7-13 (22,7 tys., tj. 41,9%) lat oraz 14-18 lat (20,4 tys., tj. 37,7%). Dla porównania, w skali całego kraju, dzieci w wymienionych kategoriach wiekowych stanowiły odpowiednio: 21,9%; 15,2%; 33,9%; 29,1% populacji w wieku 0-18.

We wszystkich typach rodzin zastępczych przebywało łącznie 5,6 tys. dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, co stanowiło ponad 10% wszystkich podpiecznych, wobec 3% dzieci

Obraz polskich rodzin zastępczych

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: środa, 03, lipiec 2013 00:00

Barbara Łączna

Odsłony: 2679

niepełnosprawnych w całej populacji.

Źródło: GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia, Pomoc społeczna – infrastruktura, beneficjenci, świadczenia w 2011 roku, Warszawa 2012.